

वेळ : 3 तास
Time : 3 Hours

गुण : 80
Marks : 80

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
 - अ) 'आजीवन शिक्षण' या संज्ञेचा अर्थ सांगून व्यक्ती विकासामध्ये आजीवन शिक्षणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
a) What is Life Long Education? Explain the importance of Life Long Education in individual development.
 - ब) पाउलो फ्रेअरी यांची शिक्षणविषयक संकल्पना स्पष्ट करा.
b) Explain the concept of education given by Paulo Freire.
 - क) निरंतर शिक्षणाची विविध उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
c) Explain the various objectives of continuing education.

- ड) शैक्षणिक समाजशास्त्राचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
- d) Explain the meaning and definitions of Educational Sociology.
- इ) निरंतर शिक्षणाची गरज व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- e) Explain the need and scope of continuing education.

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) निरंतर शिक्षण देणाऱ्या कोणत्याही दोन संस्थांची कार्ये लिहा.
- a) Write the functions of any two continuing education institutions.
- ब) प्रौढ अध्ययनार्थीची मानसशास्त्रीय वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- b) Explain the Psychological characteristics of adult learner.
- क) मानसशास्त्र म्हणजे काय ? बालक व प्रौढ यांच्यातील मानसशास्त्रीय फरक स्पष्ट करा.
- c) What is Psychology? Explain the Psychological distinguishes between child and adult.
- ड) निरंतर शिक्षणातील अध्ययन अध्यापन तंत्रे स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
- d) Explain the teaching-learning techniques in continuing education. (any two)
- इ) 'सांघिक अध्यापन' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- e) Explain the concept of 'Team Teaching'.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) प्रौढ अध्ययनार्थीसाठी अध्ययनाचे वातावरण तुम्ही कसे निर्माण कराल ?
- a) How can you create learning atmosphere for adult learner?
- ब) प्रौढांसाठी कार्यक्रमांचे आयोजन करतांना तुम्ही कोणती काळजी घ्याल ?
- b) What precaution will you take while preparing the programmes for adults?
- क) प्रौढांना मदत करण्यासाठी शिक्षकाच्या अंगी कोणते गुण असणे आवश्यक आहे ?
- c) Which qualities should have teacher's for helping the adults?
- ड) संप्रेषण (दळणवळण) म्हणजे काय ? संप्रेषणातील विविध घटक स्पष्ट करा.
- d) What is Communication? Explain the various factors in communication.
- इ) प्रौढांसाठी आकाशवाणी या माध्यमाचे निरंतर शिक्षणासाठी संघटन कसे कराल ?
- e) How will you organise 'Radio' as a medium of continuing education?

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) निरंतर शिक्षणामध्ये माध्यमांचे उपयोग करतांना तुम्ही कोणती काळजी घ्याल ?
- a) What precautions will you take while using medias in continuing education?
- ब) निरंतर शिक्षणामध्ये जनसंपर्क माध्यमाची भूमिका स्पष्ट करा.
- b) Explain the role of mass media in continuing education.

- क) निरंतर शिक्षण अभ्यासक्रमासाठी नियोजन करतांना कोणकोणत्या गोष्टींचा विचार करावा लागतो ?
- c) What factors are taken into consideration for planning the curriculum of continuing education?
- ड) निरंतर शिक्षण अभ्यासक्रमात देखरेख व मूल्यमापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- d) Explain the importance of supervision and evaluation in the programme of continuing education.
- इ) निरंतर शिक्षण अभ्यासक्रमासाठी निधी गोळा करतांना तुम्ही कोणत्या बाबींचा विचार कराल ?
- e) What factors will you take into consideration while raising funds for the continuing education programme?

